

Umrli je prof. Wolfgang Backé

Dne 21. julija 2016, le nekaj dni pred vstopom v 88. leto življenja, je Em. Univ. Prof. Dr.-Ing. Dr. h. c. mult. Wolfganga Backéja premagala dolgotrajna in težka bolezen. Vse, ki smo ga poznali, je žalostna vest o njegovi smrti močno pretresla. Z njim je področje fluidne tehnike izgubilo velikega znanstvenika, učitelja in strokovnjaka, ki je zaznamoval in trasiral to področje, ne samo v Nemčiji, ampak v svetovnem merilu. Zato si je pridobil tudi laskavi naziv papež fluidne tehnike. Prof. Backé je v svoji dologoletni aktivni karieri kot profesor in direktor inštituta za hidravliko in pnevmatiko v Aachnu tako izjemno zaznamoval nemško in globalno hidravliko ter pnevmatiko kot le redko kdo pred njim. Kljub vsemu temu pa je ostal izjemno preprost in skromen, zato lahko mirno trdim, da je bil »velik« Človek.

Prof. Backé se je rodil 25. julija leta 1929 v kraju Kidifu v Tanzaniji, kjer je preživel lepa otroška leta, ki se jih je vedno zelo rad in z nostalgijo spominjal ter o njih pripovedoval. V vrvežu in zmešnjavi 2. svetovne vojne ga je pot pripeljala v Nemčijo, kjer je pri sorodnikih preživel težka leta. Diplomiral je leta 1955 na Fakulteti za strojništvo na RWTH v Aachnu. Svojo kariero je nadaljeval kot raziskovalni asistent na Inštitutu za izdelovalne stroje (WZL). Leta 1959 je doktoriral in leta 1962 izdelal habilitacijsko nalogo o dinamični stabilnosti hidravličnih krmilij z

upoštevanjem tokovnih sil v ventilih in se s tem kvalificiral za univerzitetnega predavatelja. Po nekaj letih delovanja v industriji in na drugih delovnih mestih je bil 1. januarja leta 1968 poklican nazaj na RWTH Aachen kot profesor, kjer je prevzel področje hidravlike in pnevmatike in istega leta ustanovil Inštitut za hidravliko in pnevmatiko (IHP) v okviru RWTH Aachen, ki ga je kot direktor vodil nadaljnjih 26 let do upokojitve v letu 1994, ko je postal profesor, emeritus.

Ves čas je bil velik učitelj z izrednim smislom in čutom za medčloveške odnose, za raziskovalce in njihove družine. Doktorandom, ki so pod njegovim vodstvom opravljali doktorski študij, ni bil samo »Doktorvater« (mentor pri doktoratu), ampak v prenesenem smislu tudi pravi »oče«. Iz lastnih izkušenj, kot eden izmed njegovih »doktorskih sinov«, takšnim trditvam z veseljem in z vsem srcem pritrjujem. V letih aktivnega delovanja kot direktor inštituta in profesor na RWTH Aachen je »proizvedel« 124 doktorjev znanosti s področja hidravlike in pnevmatike (tudi jaz sem imel to čast, da sem doktoriral s področja hidravlike pod njegovim vodstvom), ki so dandanes na vodilnih mestih v industriji po vsem svetu, delujejo kot profesorji na univerzah, nekateri pa so pristali tudi v politiki.

V času svojega aktivnega delovanja kot direktor inštituta je prof. Backé povzdignil svoj inštitut v največji in vodilni inštitut za hidravliko in pnevmatiko na svetu. Za svoje delo je prejel številne domače in tuje nagrade in priznanja, med njimi tudi medaljo za zasluge organizacije ASME, zaslužni križ na traku reda za zasluge Zvezne republike Nemčije kakor tudi zvezni križ za zasluge 1. reda itd. Je nosilec častnih doktoratov, ki jih je za svoje zasluge pridobil na Univerzi v Tampereju na Finskem, na Univerzi v Linköpingu na Švedskem ter na Univerzi v Bathu v Združenem kraljestvu in drugod. Bil je častni profesor na več univerzah na Kitajskem in v Tajvanu.

Z izrednim čutom in ljubeznijo do hidravlike in pnevmatike je prof. Backé v svoji dolgoletni karieri navezal tesne stike z industrijo, ker je čutil posebno odgovornost, da je treba raziskovalno in industrijsko sfero tesneje povezati in poskrbeti za aktiven prenos znanja v obe smeri. V ta namen je ustvaril posebno močno partnerstvo »univerza-industrija«, ki drži še danes. Teorijo in prakso je znal povezovati na posebno uspešen način, začenši z matematičnim popisom in modeliranjem problema preko izdelave prototipa in eksperimentalne verifikacije teoretičnih izhodišč do praktične aplikacije v industriji. Posebej se je odlikoval z navezavo mednarodnega sodelovanja z industrijo in raziskovalnimi inštitucijami po vsem svetu. Tako je pritegnil v vrste svojega inštituta raziskovalce z vsega sveta. V tem smislu je začel v letu 1974 z organizacijo bienalnih konferenc AFK (danes IFK), ki so prerasle v eno največjih znanstveno-strokovnih konferenc s področja fluidne tehnike v svetu. Začel je z izdajanjem znanstvene revije O + P, ki je postala vir informacij in raziskovalnih idej ter usmeritev za raziskovalce in industrijsko okolje s področja fluidne tehnike po vsem svetu. Leta 1994 je začel z organizacijo kvartalnih diskusij z eksperti iz industrije, kar je tudi objavljaval v reviji O + P. Je nosilec nekaj patentov v ZDA in v Evropi.

Kot njegov učenec in doktorand prenašam njegovo znanje študentom na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani tudi sam. Ne samo za znanje, ampak tudi za »vzgojo« in vse nasvete, ki sem jih dobival od prof. Backéja ob vsaki priložnosti, ko sva se srečala, sem mu iz vsega srca hvaležen. Ob koncu naj ponovim, da je bil prof. Backé izjemna osebnost in velik človek. Osebnost ga bom zelo pogrešal. Prepričan sem, da ga bomo vsi ohranili v najlepšem in trajnem spominu.

*Prof. Niko Herakovič
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za
strojništvo*